

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés Elnökétől
H-4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.

ÁLT/ 219- 7/2020.

Tárgyalja:

Terület- és Vidékfejlesztési
Bizottság

Döntéshozatal: Egyszerű többség

ELŐTERJESZTÉS

- a Megyei Közgyűléshez -

**a Creative Region - Határtalan fejlődés Északkelet-Magyarország
gazdasági együttműködésben érintett nemzeti, gazdasági és kulturális övezetének
fejlesztési tervéről**

Az előterjesztést

készítette

Kósa Tímea

**törvényességi szempontból
ellenőrizte**

Dr. Papp Csaba

Tisztelt Megyei Közgyűlés!

A Kormány 1072/2020. (III.5) Korm. határozata alapján létrejött az Északkelet-Magyarország Nemzeti, Gazdasági és Kulturális Övezetének Koordinációs Fóruma (továbbiakban Fórum). A Fórum Északkelet-Magyarország – Hajdú-Bihar megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Jász-Nagykun-Szolnok megye és Borsod-Abaúj-Zemplén megye – nemzeti, gazdasági és kulturális együttműködésben érintett fejlesztési tervével kapcsolatos döntés-előkészítő, javaslattevési tevékenységet lát el.

A 1073/2020. (III.5) Korm. határozat a „Creative Region” Határtalan fejlődés elnevezésű fejlesztési tervét elfogadja, mint a 2021-2027 közötti költségvetési időszakra tervezett operatív programok tervezésekor kiemelten kezelt programot. A program egy az ITM által készített, térséget bemutató alapstratégia alapján készült el.

A kitűzött cél a gazdasági övezetre vonatkozó emyőprojektek kidolgozása alábbi területeken:

- komplex területi felzárkóztató program
- komplex területi infrastruktúra fejlesztési program
- komplex versenyképességi és foglalkoztatást bővítő fejlesztési program
- komplex, a gazdasági övezet határmenti kapcsolatait és megyei jogú városait érintő 2030-ig tartó fejlesztési program.

A végrehajtás rendelkezésére álló forrása nem ismert.

A Fórum munkaszervezeteként bizottságok kerültek felállításra, a következő csoportosításban:

- Területi Infrastruktúra Munkacsoport
- Megyei Jogú Város Munkacsoport
- Nemzetpolitikai Munkacsoport
- Gazdasági Versenyképességi Munkacsoport
- Társadalmi Innovációs Munkacsoport.

A munkacsoportok munkájukat elkezdték, az érintett négy megyei önkormányzat is megszólításra került. A munkacsoportokon keresztül – az illetékes munkacsoport vezetők megkeresésére – nyílik lehetőség bekapcsolódni a tervezési feladatokba, a megyei érdekek képviselésére.

A Területi Infrastruktúra Munkacsoport a közlekedés, közmű és logisztikai hálózatok témakörében kíván együttműködni a megyei önkormányzatokkal. A térség fejlesztésével kapcsolatos feladatokat időbeni ütemezésük szerint két ütemre osztották. Az első ütem a kialakult veszélyhelyzet hatásainak csökkentésére vonatkozó sürgős intézkedéseket tartalmaz. Ezeknek az intézkedéseknek gyorsan végrehajthatóknak, munkahely teremtőknél és logikusan a veszélyhelyzethez köthetőknél kell lenniük. A második ütemben már vélhetően nagyobb léptékű, a térséget átfogóan érintő és így hosszabb kifutású projektek kerülnek meghatározásra. A végrehajtás rendelkezésére álló forrása nem ismert. Az ötletek tárháza a közlekedési, logisztika és közmű témát érintően valójában igen széles lehet, de hangsúlyozottan csak előkészített, viszonylag gyorsan indítható, lehetőség szerint övezetet, több települést érintő, munkahelyteremtő projektekre lenne szükség.

A további munkacsoportok is megkezdték munkájukat, a megyei önkormányzatok eltérő mértékű bevonásával.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat a 2014-2020-as programozási ciklushoz kapcsolódóan, figyelembe véve annak tapasztalatait, megkezdte a 2020 utáni időszak tervezési feladatait.

A 2014-2020 Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepcióra és Stratégiára alapozó Integrált Területi Program (ITP) illetve annak megvalósítása kétségtelenül kihívásokat eredményezett, ugyanakkor tapasztalatokat hozott az intézményrendszer szereplőinek és a területi szereplőnek. A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program településfejlesztési eszköz, ugyanakkor a megye fejlesztési dokumentumaiban elfogadott célrendszere nem vonatkoztatható el a gazdaságfejlesztési céloktól. A „Creative Region” gazdasági övezeti fejlesztési terv nem település, hanem gazdasági szempontú térségfejlesztés. A településfejlesztést és a gazdaságfejlesztést (de egyéb szakpolitikai fejlesztéseket is) egymással összhangban érdemes kialakítani azzal, hogy szükségesek a körülhatárolt és visszacsatolt indikátorok.

A 2014-2020 időszakra vonatkozó megyei ITP-ben elfogadott 2030-ra kialakított jövőkép alábbiak szerint fogalmaz:

„2030-ban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy olyan hely, ahol jó élni”.

A megfogalmazott stratégiai célok közül a fejlett centrum, illetve a dinamizálódó decentrumok mellett az élhető vidék és felzárkózó külső perifériák területi cél továbbra is meghatározó, hiszen a megye településszerkezete bár látszólag urbánus jellegű (a KSH 2018.évi adatai szerint az állandó népesség 32,85 %-a lakik megyeszékhelyen kívüli városban, a megyeszékhelyen pedig 20,68%), mégis alapvetően rurális szerkezetű.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat 2019-ben mintegy 300 partnere részére megküldött kérdőíves felmérése, valamint a Terület- és Településfejlesztési Program (2014-2020) végrehajtásában területi szereplőként megszerzett tapasztalata, illetve az egyes operatív programok megyei statisztikái alapján szükségletfelmérést indított el – a Pénzügyminisztérium felkérésére a 2020 utáni időszak tervezését segítően.

A „Creative Region” fentiekben ismertetett, rendelkezésünkre álló információi mentén (elsődlegesen gazdaságfejlesztési témakörben) kérdőíves felmérést végeztünk, melynek első körös eredményeként mintegy 250 különböző előkészítettségű projektadatlap áll rendelkezésünkre.

Az eddigi tapasztalatok alapján kiemelendők a város-városkörnyéki (Nyíregyháza Megyei Jogú Város és a korábbi tervezési időszakban azonosított további decentrumok: Mátészalka, Nyírbátor, Kisvárda-Záhony, valamint a külső periféria városok: Vásárosnamény, Csenger, Fehérgyarmat) fejlesztések megyei metszéspontjai.

A 2020 utáni tervezési időszakra Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében számos olyan kiemelt integrált fejlesztési igény merül fel, amely több térséget érintő komplex beavatkozást igényel. Főbb, ezidáig azonosított területfejlesztési szükségletek, hangsúlyosan nem prioritási sorrendben:

- Térségi elérhetőség fejlesztése (bel- és külterületi közúthálózat fejlesztése, bel- és külterületi kerékpárutak összekötése, hálózatosodás, kerékpárhálózat továbbfejlesztése (munkaerő mobilitás támogatása, Co2 kibocsátás csökkentése, pontszerű fejlesztések összekötése).

- Közlekedési infrastruktúra fejlesztése (elkerülő-, illetve csomópont építések, vasútfejlesztés).
- Gazdaságfejlesztés (munkahelymegőrzés, kapacitásbővítés, telephelyfejlesztés stb.), iparfejlesztés (meglévő iparterületek/ipari parkok kihasználtságának erősítése).
- Vállalkozásfejlesztés: észak-déli növekedési és iparfejlesztési tengely kialakítása, feldolgozóipar fejlesztése.
- Többcélú vízgazdálkodási rendszer kialakítása. Víziközmű (szennyvíz) rendszer felújítása. Árvízvédelmi kockázat kezelése a Tisza, a Túr térségében. Aszálykár elhárítás és öntözésfejlesztés. A vízháztartás javítása a Nyírségben (I-II ütem).
- Vasúti logisztikai központ fejlesztése (OTrT szerint: Záhony országos jelentőségű logisztikai központ).
- Vidékfejlesztés (termelői tulajdonú feldolgozó üzem, hűtőház-csomagolóüzem létrehozása) - versenyképes élelmiszergazdaság fejlesztése.
- Turisztikai együttműködések továbbfejlesztése, desztinációk koordinációja, vendégéjszakák számának növelése.
- Energia, klíma, környezet védelme.
- Határon átnyúló fejlesztések:
 - közlekedési infrastruktúra fejlesztése,
 - határon átnyúló árvízvédelem, katasztrófa elhárítás. Táj- és természetvédelmi beavatkozások az országhatárok mentén,
 - közös turisztikai értékek/attrakciók hasznosítása,
 - határmenti területek gazdasági versenyképességének javítása,
 - határon átnyúló hulladékgazdálkodás (ETT bevonásával).

A területi célok között megjelenő élhető vidék továbbra is kihívást és feladatot jelent a 2020 utáni időszakban is.

A helyi gazdasági infrastruktúra fejlesztésére a 2014-2020-as időszakban jelentős mértékű támogatás jelent meg, nagyságrendileg 13,7 milliárdot fordított a TOP finanszírozás ezen célok elérésére. E tekintetben - különösen vonalas infrastrukturális fejlesztésekben - még lehetnek fejlesztési igények, ugyanakkor már prioritást kell jelentsen az iparterületek (ipari parkok) betelepítése.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Operatív Programjának 2014-2020-as megvalósítása során a társadalmi és környezeti szempontú fenntartható turizmusfejlesztés kapott prioritást. A 2020 utáni időszakban a foglalkoztatásbarát fejlesztések a helyi gazdaságfejlesztés irányát kell célozzák (helyi KKV-k technológiaváltásának/fejlesztésének támogatása, szolgáltatói együttműködések, húzóágazatokhoz kapcsolt kísérleti fejlesztések támogatása irányába).

Fejlesztési prioritások között kiemelkedő:

- a megyeszékhely komplex fejlesztése, versenyképesség megtartása;
- decentrumok fejlesztése, versenyképesség megőrzése és fenntartása;
- vidékfejlesztés;
- megyei élelmiszergazdaság piacorientált erősítése;
- klímaadaptáció és környezettudatosság erősítése (különös tekintettel a megye természeti értékeire).

A tervezési dokumentumok felülvizsgálata a célrendszer kialakítása és a tervezési keretek körülhatárolása után lehetséges. Tekintettel azonban arra a tényre, hogy szükséges konkrét fejlesztési tervek meghatározása, a fejlesztések továbbvitele, így egyidejűleg a 2014-2020-as időszak tapasztalati visszacsatolása, a dokumentumok átvilágítása mellett az új célrendszer felállítása is időszerű, előttünk álló feladat.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést tárgyalja meg, és döntsön a határozat-tervezet elfogadásáról.

Nyíregyháza, 2020. június 18.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
.../2020. (VI.25.)
önkormányzati határozata

a Creative Region - Határtalan fejlődés
Északkelet-Magyarország gazdasági együttműködésben érintett nemzeti, gazdasági és
kulturális övezetének fejlesztési tervéről

A Megyei Közgyűlés

1. az előterjesztést megtárgyalta, és az abban foglaltakkal egyetért;
2. felkéri a közgyűlés elnökét, hogy erre irányuló megkeresés esetén vegyen részt a Creative Region - Határtalan fejlődés Északkelet-Magyarország gazdasági együttműködésben érintett nemzeti, gazdasági és kulturális övezetének fejlesztési tervvel kapcsolatos feladatok ellátásában, szükség esetén a Terület- és Vidékfejlesztési Bizottság bevonásával;
3. felkéri a közgyűlés elnökét, hogy adjon tájékoztatást a Creative Region - Határtalan fejlődés Északkelet-Magyarország gazdasági együttműködésben érintett nemzeti, gazdasági és kulturális övezetének - fejlesztési terv Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét érintő helyzetéről.

Határidő: folyamatos

Felelős: közgyűlés elnöke
megyei jegyző.

A határozatot kapják:

1. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2020. június 25.